

Карпець А.Ю.*

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО В РАМКАХ ПРОГРАМИ «ЄВРОПА «2020»

В статье анализируются основные задачи и цели программы «Европа 2020», так же приводятся основные направления деятельности Европейской комиссии как на национальном, так и на наднациональном уровнях. Также рассматриваются основные недостатки развития интеграционных процессов Украины в Европу, основными из них являются: недостаточное финансирование, влияние третьих сторон и отсутствие сотрудничества на уровне средств массовой информации.

Ключевые слова: европейская интеграция, «Европа 2020», стратегия развития, информационное пространство.

У статті аналізуються основні завдання і цілі програми «Європа 2020», так само наводяться основні напрями діяльності Європейської комісії як на національному, так і на наднаціональному рівнях. Також розглядаються основні недоліки розвитку інтеграційних процесів України в Європу, основними з них є: недостатнє фінансування, вплив третіх сторін і відсутність співпраці на рівні засобів масової інформації.

Ключові слова: європейська інтеграція, «Європа 2020», стратегія розвитку, інформаційний простір.

In this article were analyzed the primary goals and the program purposes of «Europe 2020» as the basic lines of activity of the European commission both on national, and on supranational level. Also the basic lacks of development of European integration processes of Ukraine are considered, the cores from them are: insufficient financing, influence of the third parties and absence of cooperation at level of mass media.

Key words: the European integration, «Europe 2020», development strategy, information field.

Нову економічну стратегію Євросоюзу «Європа-2020» активно підтримали всі 27 країн-членів ЄС. Згідно зі стратегією після кризи Європа повинна стати сильніше, ніж раніше. Економічні реалії розвиваються швидше політичних, що стало помітним на прикладі економічної кризи. Зростаюча незалежність економіки вимагає більш рішучих та узгоджених дій на політичному рівні.

За останні 3 роки дуже зріс рівень безробіття. Це призвело до збільшення боргових зобов'язань на багато років, а також до зростання соціальної напруги. Проблеми євро-

* старший лаборант НДЧ Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Рижков М.М.

пейської економіки вийшли на поверхню. Майбутнє ЄС залежить від того, з якими результатами Європа вийде з кризи.

Для досягнення стійкого зростання в майбутньому потрібно оглядати ситуацію більш ніж на найближче майбутнє. Європа повинна повернутися на той самий рівень і залишитися на ньому - це основне завдання стратегії «Європа 2020». Такий підхід стосується усунення безробіття, поліпшення якості життя громадян ЄС. Найближчі кілька років роботи покажуть, чи може Європа досягти розумного, стійкого і всеосяжного зростання, знайти способи створення нових робочих місць і позначити напрямок розвитку для суспільства.

Європейська Комісія пропонує п'ять основних напрямків діяльності, якими варто керуватися європейським державам: зайнятість; дослідження та інновації; зміна клімату і енергетика; освіта; боротьба з бідністю.

«Європа 2020» встановлює три основні чинники зміцнення економіки:

- Розумне зростання: розвиток економіки, заснований на знаннях та інноваціях.
- Стійке зростання: створення економіки, заснованої на доцільному використанні ресурсів, екології та конкуренції.
- Всеохоплююче зростання: сприяння підвищенню рівня зайнятості населення, досягнення соціального та територіального згоди [1].

Необхідно визначити, яких результатів Європа збирається домогтися до 2020 року. У зв'язку з цим ЄС ставить перед собою наступні головні цілі:

- 75% населення у віці від 20 років до 64 років повинні бути працевлаштовані;
- 3% ВВП ЄС має бути інвестовано в дослідження та розробки;
- досягнення цілей енергетичної політики і політики з приводу зміни клімату (включаючи 30%-е зниження забруднення навколишнього середовища);
- частка учнів, що кинули школи, не повинна перевищувати 10%. Не менше 40% молоді повинні мати вищу освіту;
- скорочення числа людей, що знаходяться в небезпеці опинитися за межею бідності на 20 млн. [2].

Для того, щоб держави-члени змогли адаптувати стратегію «Європа 2020» до своєї конкретної ситуації, Європейська Комісія пропонує державам трансформувати цілі ЄС в свої національні стратегії.

Цілі відображають основну суть розумного, стійкого і всеосяжного зростання, але вони не є вичерпними, ЄС ставить перед собою велику кількість завдань в ході виконання стратегії «Європа 2020». Для якнайшвидшого розвитку і досягнення поставлених цілей ЄС вважає пріоритетними наступні 7 напрямів діяльності:

- «Інноваційний Союз» для поліпшення умов і можливостей фінансування досліджень і інновацій, щоб гарантувати, що інноваційні ідеї будуть використані в товарах і послугах, що сприятиме економічному зростанню і створенню нових робочих місць.
- «Рух Молоді» для посилення результативності освітніх систем та сприяння залученню молодих людей на ринок праці.
- «План розвитку цифрових технологій в Європі» для прискорення повсюдного розвитку високошвидкісного Інтернету і надання можливостей участі в загальному цифровому комерційному просторі для приватних фізичних і юридичних осіб.

Цей напрямок програми «Європа 2020» є, на думку автора, одним з найважливіших для розширення інформаційного простору. Метою є отримання стійкої економіки і соціальних благ шляхом створення Спільного Цифрового Ринку ЄС, заснованого на високошвидкісному Інтернеті і сумісних програмах з можливістю широкосмугового доступу

для всіх громадян ЄС до 2013 року, а також забезпечення збільшення швидкості користування Інтернетом до 2020 року, а крім того збільшення на 50% і більше кількості приватних осіб, підключених до Інтернету зі швидкістю понад 100 Мбіт/с.

На рівні ЄС Європейська Комісія буде працювати в наступних напрямках:

- забезпечити стабільну законодавчу базу, яка буде стимулювати приплив інвестицій у відкриту та конкурентоспроможну галузь інфраструктури, засновану на високошвидкісному Інтернеті і на пов'язаних з Інтернетом послугах;

- створити і розвивати ефективну лінію політики ЄС у цій сфері;

- сприяти можливості використання інвестицій в ході виконання даного плану дій;

- створити загальний цифровий ринок з використанням сервісів і контенту Інтернету;

- поширювати доступ в Інтернет серед громадян ЄС.

На національному рівні держави-члени ЄС будуть працювати в наступних напрямках:

- розробити стратегії розвитку високошвидкісного Інтернету, цільового фінансування, включаючи структурні фонди, в тих областях, які не повністю інвестовані приватними інвесторами;

- розробити законодавчу базу для координації робіт та зменшення вартості побудови мережі;

- просувати розміщення та використання сучасних мережевих сервісів (електронний уряд, охорона здоров'я «он-лайн», «розумний дім»).

- «Доцільне використання ресурсів в Європі», щоб зробити економічне зростання незалежним від ресурсів, сприяти переходу на економіку з низьким вмістом вуглецю, збільшити використання джерел відновлюваної енергії, провести модернізацію транспортного сектору і забезпечити розумне використання джерел енергії.

- «Індустріальна політика, спрямована на глобалізацію» для поліпшення підприємницького середовища, особливо для середнього і малого бізнесу, для підтримки розвитку потужної і стійкої промислової бази для повсюдної глобалізації.

- «План з розвитку нових здібностей і збільшення кількості робочих місць», щоб зробити модернізацію ринків праці, дати людям можливість отримувати нові знання та навички, щоб збільшити можливість працевлаштування, поліпшення співвідношення попиту і пропозиції на ринках праці, включаючи трудову мобільність.

- «Європейська політика проти бідності», щоб соціальна та територіальна взаємодія була поширена на всій території, і досягнення у сфері економічного розвитку та зайнятості населення зниження рівня бідності по всьому ЄС [3].

Сім основних напрямів діяльності, зазначені вище, є пріоритетними як для ЄС, так і для держав-членів. Політичні, економічні та соціальні інструменти ЄС, особливо внутрішній ринок, фінансові важелі, інструменти зовнішньої політики, будуть задіяні в усуненні перешкод і досягненні цілей «Європи 2020».

На думку автора, для того, щоб інтегруватися Україні до європейського інформаційного простору потрібно поставити та виконати ряд завдань та цілей. Потрібно розробити достатню інституціональну та правову базу, яка регулюватиме процеси інтеграційного розвитку. Лише недавно в Державному комітеті з питань телебачення та радіомовлення в Департаменті інформаційної політики було створено Відділ інтеграції в європейський інформаційний простір. Навряд чи можливості такої структури відповідають інформаційним викликам інтеграції з ЄС [4].

Наступною суттєвою проблемою є недофінансування проектів. Ініціативи не підтримуються через брак коштів. Єдиними двома позитивними реалізованими кроками можна

назвати експериментальну версію міжнародного україномовного каналу EuroNews та створення міжнародної європейської організації «Українська європейська перспектива» (УЕП). Міжнародна неурядова організація була зареєстрована в Празі в квітні 2011 року. Головою виконавчого органу організації - Ради - став экс-міністр економіки України Богдан Данилишин. Крім Богдана Данилишина серед активістів новоствореної організації - директор Української служби «Радіо Свобода» Ірина Халупа, представники українських громадських організацій у Австрії, Іспанії та інших країнах, які є асоційованими членами організації.

«Головне завдання, яке ми перед собою ставимо - зробити все для того, щоб Європа побачила найбільш конкурентні переваги нашої країни і зрозуміла, що Україна може бути інтегрована в Європу», - заявив Богдан Данилишин на презентації організації. Він зазначив, що УЕП має намір налагодити діалог з політиками розвинених країн, зокрема налагодженні зв'язків зі структурами Європарламенту і Європейськими громадськими організаціями, розвивати культурно-освітнє співробітництво і працювати в економічному напрямку - зокрема УЕП має намір сприяти успішному завершенню переговорів щодо створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС [5]. Але ресурси, які уряд країни витрачає на забезпечення проведення широкомасштабної агітаційно-інформаційної національної кампанії з метою сприяння інтеграції України до ЄС, розроблення і запровадження програми інформування широких кіл громадськості щодо ситуації в ЄС, проблем і успіхів, що існують на шляху інтеграції [6] є значно меншими, ніж, наприклад ті, які витрачала Польща, коли претендувала на вступ у Євросоюз. Фінансові труднощі виникають в першу чергу через нестачу інвестицій. За показником інвестицій на душу населення Україна в десятки разів відстає від країн Східної Європи. Незавершеність Інституційних перетворень, надмірне втручання державних органів у господарську діяльність підприємств і корупція не сприяють надходженню в Україну світових фінансових потоків. Тому зміна інвестиційного клімату та покращення міжнародного іміджу України — першочергове завдання всіх органів влади [7].

Не менш важливим фактором у розвитку інтеграційних процесів в Україні є відсутність співпраці з комерційними ЗМІ, особливо телеканалами та виданнями, які користуються набагато більшою популярністю від державних. Таким чином, основний інструмент для контакту із суспільством залишається незадіяним. Тобто є дуже багато інформації, але жодна не представляє українську культуру і традиції. Українська національна ідентичність не знаходить відображення на телебаченні. Варто також зазначити, що у суспільство майже не поширюється інформація про соціально-економічні та політичні результати співпраці між Україною та ЄС. Населення найчастіше отримує нейтральні факти, які не сприяють становленню загальної оптимістичної думки. Також у населення штучно створюються завищені очікування, щодо співпраці з Європейським Союзом. Значний акцент ставиться на вступ, в той час, як про нього не може йти мови, перспектива виглядає занадто далекою та нереальною.

Серйозні виклики створюють інформаційні впливи Російської Федерації в Україні. Популярність російських ЗМІ в Україні, особливо в її найбільш євроскептичних регіонах, становить неабияку перешкоду для промування євроінтеграційних ідей. Російські телеканали, радіостанції чи газети розповсюджують дві основні тези. Першою є наголошення на негативних наслідках інтеграції з ЄС для економік країн Центральної Європи. Повідомляють, що вступ до ЄС призвів до зростання безробіття, погіршення матеріального стану населення та втрати частини державного суверенітету. Ледь не кожен день сповіщають про «вибухи суспільного незадоволення» в державах ЄС [8]. Акцентується увага

на складності перебування українців на території ЄС, повідомляється про хвилі повернення невдоволених емігрантів на Україну. Експансія російських ЗМІ також спостерігається і у сфері розваг та відпочинку, тобто залучаються російські ведучі, виступають російські зірки шоу-бізнесу. Це робиться з метою того, щоб громадянин України перестав відрізняти себе від громадянина РФ, а навпаки почав асоціювати себе з ним.

Для подолання вищевикладених проблем потрібно поступово розширювати фінансування інформативних заходів, для того, щоб кожен мав можливість сформулювати власну думку, щодо євроінтеграції. Одним із шляхів розширення фінансування є заохочення іноземних інвестицій, а також підтримка та сприяння європейським програмам на території держави.

Одним із ключових ходів повинно бути започаткування регулярного діалогу з комерційними ЗМІ, особливо найпопулярнішими. Такий канал спілкування слід використати для зміни характеру повідомлень про ЄС і інтеграцію з ним України. Йдеться, по-перше, про збільшення кількості «позитивної» інформації про євроінтеграції та виділення їй належного місця в інфосервісах. По-друге, необхідне представлення інтеграції з ЄС як комплексу внутрішніх реформ із чіткою метою і можливими позитивними аспектами для кожної сфери. По-третє, треба сильніше задіяти основний аргумент на користь інтеграції з ЄС, яким є потенційні соціальні наслідки процесу.

Важливим є перейняття вдалого досвіду у європейських держав. Програма «Європа 2020» є зразком для наслідування. Багато її цілей повинно бути реалізованими і в Україні, тобто зменшення рівня безробіття, підвищення рівня освіченості серед молоді, вкладання коштів у розвиток інформаційної сфери та заохочення створення і використання новітніх технологій. «План розвитку цифрових технологій в Європі» для прискорення повсюдного розвитку високошвидкісного Інтернету і надання можливостей участі в загальному цифровому комерційному просторі для приватних фізичних і юридичних осіб повинен бути обов'язково прийнятий до уваги Україною, так як існує нагальна проблема недостатнього доступу до Інтернету та супутникового телебачення.

Література

1. Communication from the commission Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Preface of Josй Manuel Barroso [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>
2. My 2020 Europe. The 5 targets for the EU in 2020 [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.my2020europe.com/>
3. Communication from the commission Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>
4. Сайт державного комітету телебачення та радіомовлення України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=33095&cat_id=32819
5. Портал чеського інформаційного суспільства [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ptel.cz/?tag=ukrainskaya-evropejskaya-perspektiva>
6. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.uz.gov.ua/ci/ua/president/strategy_integration.html

7. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підручник. — 4-те вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2004.
8. Щоденна українська газета «День». Інформаційний простір: внутрішні та зовнішні небезпеки [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/198994>